

Onderwerp

Halfjaarlijkse Voortgangsrapportage Programma Doorontwikkeling Batavialand maart 2023- september 2023

Kern mededeling:

U wordt met bijgevoegde voortgangsrapportage geïnformeerd over de voortgang van het Programma Doorontwikkeling Batavialand van de provincie Flevoland.

Mededeling:

In 2021 heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) Batavialand aangewezen als beheerder van het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (hierna te noemen: NSD). In het Programma 'Doorontwikkeling Batavialand' werkt provincie Flevoland samen met het Ministerie van OCW, Batavialand en gemeente Lelystad om de komst van het NSD naar Lelystad te benutten als vliegwiel voor een verdere doorontwikkeling van Batavialand.

Bij de vaststelling van het PS-Besluit Doorontwikkeling Batavialand op 25 januari 2023 is door Gedeputeerde Staten de toezegging gedaan om halfjaarlijks over de voortgang van het project te rapporteren. De rapportage omvat de periode maart 2023 tot en met september 2023. Het is daarmee de eerste keer dat er over het project gerapporteerd wordt.

De voortgangsrapportage geeft inzicht in de provinciale inbreng in en de visie op de activiteiten over de periode maart 2023 tot en met september 2023. Tevens wordt er ingegaan op de activiteiten uitgevoerd door Batavialand.

Registratienummer

3156674

Datum

16 oktober 2023

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Simonse, J.N.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Programma Doorontwikkeling Batavialand maart 2023- september 2023	3156645	Ja

Halfjaarlijkse voortgangsrapportage Programma doorontwikkeling Batavialand

Programma	Doorontwikkeling Batavialand
Rapportage periode	1 maart 2023- 1 september 2023
Fase	Vorbereidingsfase

Inleiding

In 2021 heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) Batavialand aangewezen als beheerder van het Nationaal Scheepsarcheologisch Depot (hierna te noemen: NSD). In het Programma 'Doorontwikkeling Batavialand' werkt provincie Flevoland samen met het Ministerie van OCW, Batavialand en gemeente Lelystad om de komst van het NSD te benutten als vliegwiel voor een verdere doorontwikkeling van Batavialand. Op 25 januari 2023 hebben Provinciale Staten besloten de doorontwikkeling van Batavialand te onderschrijven en daarvoor middelen beschikbaar te stellen.

Aanleiding

Om de functie van NSD op een kwalitatief hoogwaardige wijze bij Batavialand in te vullen ligt er namelijk een opgave. De huidige omvang en faciliteiten van het museum voldoen niet aan de eisen vanuit collectie- en depotbeheer. Daarnaast worstelt Batavialand al een aantal jaar met het voeren van een gezonde bedrijfsvoering. Tegelijkertijd spelen er vanuit ruimtelijk perspectief een aantal belangrijke (toekomstige) ontwikkelingen in het Bataviakwartier. De komst van het NSD naar Lelystad vormt dan ook een mooie kans om deze uitdagingen integraal op te pakken en zodoende een toekomstbestendig Batavialand te realiseren. Deze doorontwikkeling vereist daarmee een visie op het museale concept en op de ruimtelijke inpassing. Een ruimtelijke inpassing die naar binnen toe inspelt op het optimaal laten functioneren van het museale concept en naar buiten toe past binnen de gebiedsontwikkeling van het Bataviakwartier.

Kenmerken

Het Programma 'Doorontwikkeling Batavialand' bestaat uit twee integrale ontwikkelingen: een onderdeel gebiedsontwikkeling en een onderdeel museale (her)positionering. Het Programma omvat daarmee:

- De realisatie van het NSD;
- Verbetering van de publieksfuncties;
- De verplaatsing en integratie van de huidige Bataviawerf;
- De realisatie van een (multifunctioneel) entreegebouw;
- De terreininrichting;
- Het aan land brengen van het schip 'de Batavia';
- De doorontwikkeling van het museale concept;
- De verplaatsing van collecties.

Per 1 maart jl. is de provincie gestart als bouwheer van het programma. Voorliggende voortgangsrapportage is daarmee de eerste keer dat er gerapporteerd wordt. Aangezien het afgelopen half jaar voornamelijk in het teken heeft gestaan van procesinrichting en voorbereiding, zal deze rapportage zich uitsluitend toespitsen op de onderwerpen die nu aan de orde zijn. Daarbij wordt er, waar relevant, gebruik gemaakt van de volgende legenda:

	Op basis van de huidige inzichten is er geen probleem wat de voortgang of het resultaat van de betreffende deelindicator in gevaar brengt.
	Op basis van de huidige inzichten is er een mogelijk potentieel probleem wat de voortgang of het resultaat van de betreffende deelindicator kan beïnvloeden. Er zijn mogelijk aanvullende maatregelen nodig om het probleem te voorkomen of te beperken.
	Op basis van de huidige inzichten is er een probleem wat de voortgang of het resultaat van de betreffende deelindicator beïnvloedt. Er zijn maatregelen nodig op ambtelijk of bestuurlijk niveau om het probleem op te lossen.

Onderdeel gebiedsontwikkeling (provincie Flevoland)

Algemene voortgang

Het afgelopen half jaar heeft voornamelijk in het teken gestaan van het inrichten en stroomlijnen van het proces. Daarnaast is er een start gemaakt met de voorbereidingsfase van het ruimtelijke en bouwkundige

traject. Binnen de totale doorontwikkeling is de provincie als bouwheer verantwoordelijk voor de ruimtelijke en bouwkundige ontwikkelingen. Hieronder vallen, onder andere, de realisatie van een multifunctioneel entreegebouw, de bouw van het NSD, verbetering van de publieksfunctie, de verhuizing en integratie van de Bataviawerf als werkplaatsen en de terreininrichting.

Afgelopen periode is er gewerkt aan het formuleren van de uitgangspunten en de opzet en organisatie van het programma. Hiervoor wordt er een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld. In het PvA worden o.a. de verschillende deelprojecten, de governance, de planning en financiën benoemd.

Voor de voorbereidingsfase van het ruimtelijke traject heeft de provincie, via twee meervoudig onderhandse aanbestedingen, bureau HEVO aangetrokken om een Programma van Eisen (PvE) en een aanbestedingsleidraad voor de architectenselectie op te stellen. Dit heeft zij in samenwerking met de afdeling Inkoop gedaan. Afgelopen augustus is er een start gemaakt met het PvE. Dit PvE zal uit een Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen (RFPVE) en een technisch onderdeel bestaan. Voor het RFPVE worden er interviews gehouden met alle projectpartners. De resultaten hiervan zullen als input dienen voor een aantal werksessies in het vervolgetraject. In het RFPVE gaat duidelijk worden hoe de ruimtelijke opzet van het gebied er uit komt te zien, waar gebouwen komen te staan en hoe deze passend binnen het museale concept en de kaderstellende begroting gebruikt gaan worden. Aan het museale concept wordt door Batavialand gewerkt.

In samenwerking met de provincie heeft HEVO het traject richting de oplevering van de twee eindproducten dusdanig ingericht dat er een interactief en integraal proces met alle projectpartners plaatsvindt. Op deze manier zullen een aantal vraagstukken (zie ook 'risico's en beheersmaatregelen) beoordeeld en geanalyseerd worden door ze in de juiste ruimtelijke (en inhoudelijke) context te plaatsen.

Planning en mijlpalen

De afgelopen periode zijn de processtappen en mijlpalen in kaart gebracht. Dit vertaalt zich voor de komende periode in de volgende globale projectplanning:

Activiteit	Eindproduct	Mijlpaal	Status	Opmerkingen/ toelichting
<i>Opstellen Plan van Aanpak</i>	Vastgesteld PvA	Oktober 2023		Het PvA wordt besproken in de Ambtelijke en de Bestuurlijke Stuurgroep, de laatste zal het PvA vaststellen.
<i>Opstellen Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen</i>	Vastgesteld RFPE	q4 2023 /q1 2024		HEVO is inmiddels begonnen met het afnemen van de interviews met alle projectpartners. De resultaten van deze interviews en het RFPvE van Antea vormen de input voor drie interactieve werksessies. Doelstelling is om te komen tot een gedragen PvE. Het RFPE wordt ter vaststelling aangeboden aan de Bestuurlijke Stuurgroep.
<i>Bepalen van de aanbestedingsstrategie</i>	-	q4 2023 / q1 2024		De wijze van aanbesteden van het ontwerp en de bouw worden geformuleerd in de aanbestedingsstrategie.
<i>Opstellen Technisch Programma van Eisen</i>	Vastgesteld RFPE	q2 2024		Op basis van het RFPE wordt invulling gegeven aan de technische eisen waaraan de gebouwen moeten voldoen. Ook hiervoor worden enkele werksessies en/of interviews gehouden. Ook het Technische onderdeel van het PvE zal ter vaststelling worden aangeboden aan de Bestuurlijke Stuurgroep.
<i>Financiële toets</i>	Vastgestelde financiële toets	q2 2024		Het traject van het PvE wordt afgesloten met een financiële toets ten behoeve van de investeringsbegroting. Het PvE en de financiële toets worden aangeboden aan de Bestuurlijke Stuurgroep.
<i>Opstellen van stedenbouwkundige kaders/ uitgangspunten</i>	Stedenbouwkundig kader/ beeldkwaliteitsplan	q2 2024		Er wordt momenteel gekeken wat er aan aanvullende beeldkwaliteitseisen nodig is en hoe dit binnen de huidige kaders van het project zal passen.
<i>Onderzoeken</i>	-	q3 2023-q2 2025		Gemeente Lelystad werkt aan een nieuw bestemmingsplan voor het Bataviakwartier, welke momenteel nog niet ter inzage ligt. Er

				is een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken bij de gemeente opgevraagd. Op deze manier kan er, indien nodig, tijdig geanticipeerd worden op het laten uitvoeren van aanvullende onderzoeken.
--	--	--	--	--

Onderdeel Herpositioneren / Museale concept (Batavialand)

Algemene voortgang

Binnen het Programma staat Batavialand, als inhoudelijke expert, o.a. aan de lat voor de ontwikkeling van het museale concept. Het museale concept biedt een integrale kijk op waar het museum straks voor zal gaan staan: wat zijn de unieke kenmerken van het museum en hoe vertaalt dit zich in de presentatie van de collecties en de algehele bezoekerservaring? Het concept is daarmee de onderliggende centrale visie achter de doorontwikkeling tot een toekomstbestendig en duurzaam Batavialand.

Met subsidie van RCE en de provincie is Batavialand daartoe vorig jaar, in samenwerking met Studio Louter, gestart met het maken van een integraal museaal concept dat recht doet aan de synergie van de diverse onderdelen en aan het bestaansrecht van het museum. Voor dit totaalconcept is er o.a. gekeken naar de synergie tussen de werkplaatsen van de Bataviawerf en de ateliers van het NSD. Binnen deze visie zal Batavialand, als museum, kennisinstituut en werkplaats samenkomen op één locatie. De verschillende componenten van de museale ervaring zullen, middels hun unieke connectie met het water, via verhaallijnen met elkaar verbonden zijn. Het zichtdepot biedt een inkijk achter de schermen van dit unieke kennisinstituut over scheepsarcheologie. Hierdoor zal het een participatief museum worden met een voor en achterkant, waarbij het publiek wordt uitgenodigd mee te kijken en mee te doen bij de onderzoekers, conservatoren en ambachtsmensen voor en achter de schermen.

Met het ontwikkelen van deze visie op het toekomstige museum wordt er een aanzet gegeven voor waar het museum zich in de toekomst in het geheel naar toe wil ontwikkelen. De herpositionering van het museum na deze fase zal daarmee een logisch gevolg kunnen worden van het ontwikkelde museale concept. Hierover dient nog aparte besluitvorming plaats te vinden.

Om de toekomstige functie van NSD op een kwalitatief hoogwaardige wijze in te vullen is er een functioneel en Ruimtelijk Functioneel Programma van Eisen opgesteld in samenwerking met Antea waarin wordt uitgelicht waaraan het NSD en de werffuncties met faciliteiten (quarantaineruimte, hout- en metaal werkplaatsen, depots, restauratieatelier, conserveringsfaciliteiten, etc.) randvoorwaardelijk zal moeten voldoen op basis van o.a. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol depotbeheer) en op basis van collectiebeheer eisen van de Erfgoedinspectie. Daarnaast wordt er ingegaan op de verschillende eisen waaraan het museumgebouw zelf zal moeten voldoen om de collectie te presenteren.

Ten slotte doet Batavialand momenteel onderzoek naar het project 'de Batavia aan Land'. Dit onderzoek heeft betrekking op zowel het aan land halen van het schip als de voorwaarden en kosten voor een duurzaam beheer ervan. Daartoe worden er o.a. metingen gedaan om te bepalen wat de conditie en stand van zaken m.b.t. de vochtgehalten in het hout van de romp van het schip zijn. Deze metingen lopen nog tot eind oktober. Batavialand verwacht medio november het rapport opgeleverd te krijgen. Op basis van de bevindingen in het rapport kunnen verschillende scenario's verder worden uitgewerkt. Verwacht wordt dat er voor eind dit jaar meer duidelijkheid over het vervolgtraject geschept kan worden.

Planning en mijlpalen

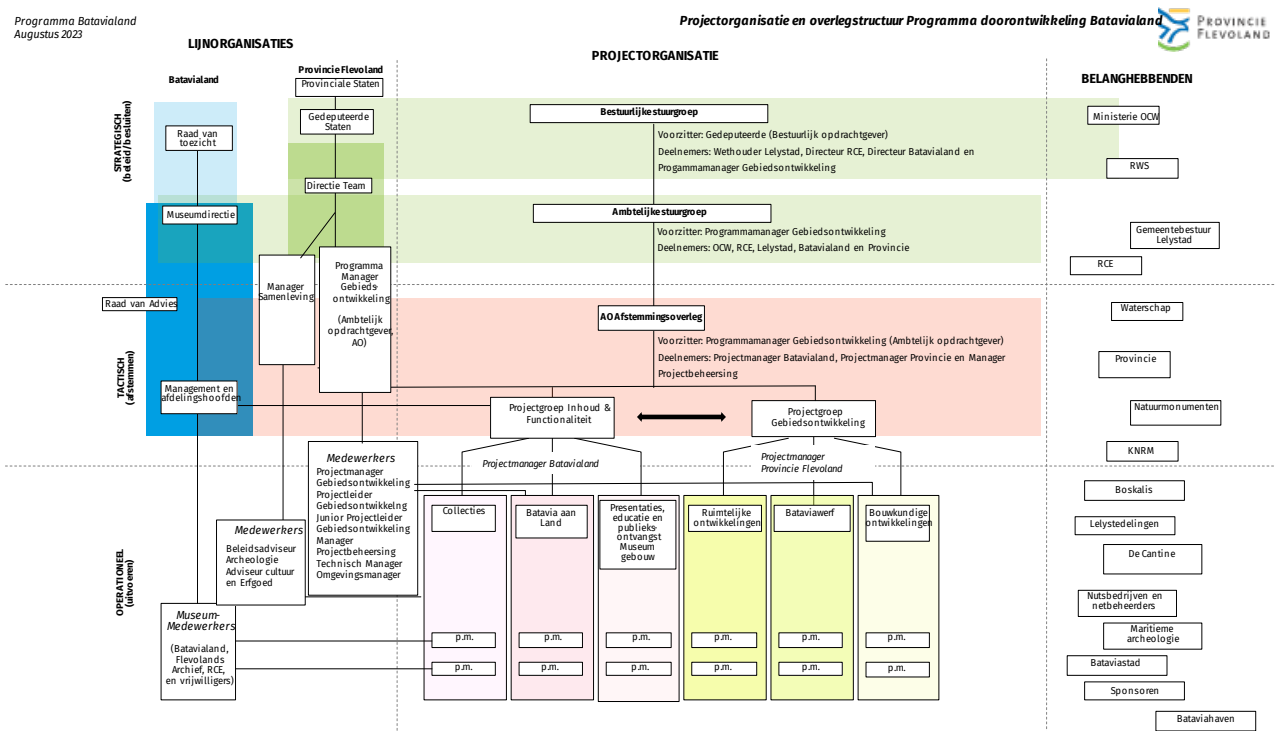
Activiteit	Eindproduct	Mijlpaal	Status	Opmerkingen/toelichting
Opstellen RFPvE Antea	RFPvE	September 2023		Het RFPvE van Antea zal intern worden besproken en gefinaliseerd, waarna het op 11 september 2023 aangeleverd zal worden aan HEVO en als belangrijke input voor het PvE zal dienen.

Batavia aan Land	-	December 2023		Eind dit jaar wordt een scenario analyse verwacht van Batavialand naar de mogelijkheden voor het op land brengen en integreren van het schip in het erfgoedpark, maar ook wordt er inzicht gegeven in de noodzakelijke herstel werkzaamheden van het schip en het structurele onderhoud, incl. kosten.
Doorontwikkeling museaal concept	Museaal concept	Q4 2023		Er is een museaal concept op conceptueel niveau beschikbaar mede als input voor het ruimtelijk functioneel ontwerp. De toekomstvisie wordt door het MT van Batavialand verder ingekleurd en beschreven, in samenwerking met Studio Louter.

Projectorganisatie

Organisatie

Binnen het project wordt door de verschillende partners samengewerkt volgens de volgende projectstructuur:

De provincie concentreert zich op de bouwkundige en ruimtelijke ontwikkeling en Batavialand op de museale doorontwikkeling, de verplaatsing van collecties en het op land halen van het schip 'De Batavia'. Beide trajecten zijn nauw met elkaar verbonden. De doorontwikkeling van het museale concept en bijbehorende publiekservaring is input voor de bouwkundige en ruimtelijke ontwikkeling. De voortgang in de bouwkundige en ruimtelijke ontwikkeling heeft invloed op de verplaatsing van collecties, de werkplaatsen, conservering- en restauratieateliers en het functioneren van het museum in zijn geheel. Beide trajecten worden daarom op elkaar afgestemd en voeden elkaar in een iteratief proces om zo het meest optimale resultaat te creëren. Dit proces wordt aangestuurd vanuit een ambtelijke en bestuurlijke stuurgroep waarin de betrokken partijen (Batavialand, de provincie, gemeente Lelystad en OCW/RCE) vertegenwoordigd zijn.

De provinciale inzet bestaat uit een IPM-team met een projectmanager, omgevingsmanager, manager projectbeheersing, technisch manager en junior projectleider. Verder wordt er in het HEVO traject m.b.t. het opstellen van het RFPF waar relevant nog een beroep gedaan op inhoudelijke expertise op het gebied van o.a. duurzaamheid, gebouwbeheer, circulariteit, cultuur en toerisme.

Besluitvorming en rol PS

Provinciale Staten worden halfjaarlijks op de hoogte gehouden over de voortgang van het Programma, op basis van de toezegging EMS 119 van 25 januari 2023: 'Gedeputeerde Rijsberman zegt toe om halfjaarlijks in de P&C cyclus over de voortgang van de doorontwikkeling van Batavialand te rapporteren.'

Informatie en communicatie

In q4 van 2023 wordt er, in samenwerking met de partners, een participatieplan opgesteld.

Toprisico's

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's van de risico-inventarisatie weergegeven. Een aantal van deze risico's zouden invloed kunnen hebben op het (tijdig) opleveren van de eindproducten:

Risico	Beheersmaatregel	Financieel effect?	Status
<u>Projectonzekerheden, waaronder:</u> Budget voor verplaatsing; Bataviawerf; Museale concept; Toekomst de Cantine en Schokbetonschuur; Plaatsing IJsselkogge in Kampen	Voorgenoemde onzekerheden zullen besproken worden tijdens de interviews en/of de workshops en eventueel terugkomen in de Ambtelijke en Bestuurlijke Stuurgroep en in bilaterale overleggen. Mocht er dan nog geen zicht zijn op de uitkomst, dan worden dit projectrisico's.	Mogelijke overbesteding op basis waarvan keuzes gemaakt moeten worden om binnen het taakstellende investeringskrediet te blijven	
<u>Stijgende bouwkosten</u>	Er heeft al een inflatiecorrectie plaatsgevonden op het investeringsbudget (prijspeil 2023). De ontwikkeling van de bouwkosten wordt gemonitord. Mogelijk is er opnieuw een correctie voor inflatie nodig. Daarnaast wordt er strak gestuurd op tijd en middelen.	Mogelijke overbesteding op basis waarvan keuzes gemaakt moeten worden om binnen het taakstellende investeringskrediet te blijven	
<u>Capaciteit</u> Tijdige beschikbaarheid van capaciteit zowel intern als extern.	Voor dit project wordt een beroep gedaan op veel capaciteit; zowel intern als extern. Het kan zijn dat er niet altijd voldoende capaciteit aanwezig is.	Door het opstellen van een planning en vroegtijdig activiteiten aan te kondigen wordt geprobeerd dit te voorkomen.	
<u>Uitkomst onderzoeken t.b.v. verkrijgen omgevingsvergunning</u>	Er zullen verschillende onderzoeken gedaan moeten worden t.b.v. het verkrijgen van een omgevingsvergunning. De uitkomst van bijvoorbeeld een flora & fauna onderzoek kan van invloed zijn op de planning. Er wordt daarom ingezet op het snel starten van noodzakelijke onderzoeken zodat eventuele maatregelen tijdig genomen kunnen worden.	Financieel effect nu lastig in te schatten: P.M.	
<u>Invoering omgevingswet per 1 januari 2024</u>	De invoering van de omgevingswet kan onzekerheid geven voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Met gemeente Lelystad is daarom afgesproken om vroegtijdig in gesprek te gaan over het vergunningetraject dat doorlopen moet worden.	Financieel effect nu lastig in te schatten: P.M.	

Financiën

De projectbijdragen van de verschillende partners zijn als volgt onderverdeeld:

Bijdrage partijen aan doorontwikkeling (bedragen in € x 1 miljoen / eenmalig)

Onderdeel van de doorontwikkeling	Omvang	Provincie Flevoland	Ministerie van OCW	Gemeente Lelystad	Opmerking
Investering in depot, entreegebouw en publieksfuncties	€ 7,94	€ 2,30	€ 5,64	bijdrage via inbreng grond	Mogelijk komt er nog € 1,1 mln. extra beschikbaar vanuit OCW
Batavia op Land	€ 0,4	€ 0,2		€ 0,2	
Bataviawerf	opbrengst uit grondverkoop huidige Bataviawerf			opbrengst uit grondverkoop huidige Bataviawerf + inbreng grond	De provincie heeft een risicoreserve van € 1 mln. opgenomen
Verplaatsing Fiducie en Beurtvaarder			€ 0,15		Rechtstreeks vanuit OCW naar Batavialand

Naast de eenmalige bijdrage worden er additionele middelen beschikbaar gesteld voor de exploitatie van Batavialand. Na de afronding van dit project zijn alle functies van het NSD bij elkaar gevoegd, zijn er gebouwen toegevoegd en zullen de kosten voor beheer en onderhoud toenemen. Deze middelen komen vanaf 2023 beschikbaar.

Bijdrage partijen aan doorontwikkeling (bedragen in € x 1 miljoen / structureel)

Onderdeel van de doorontwikkeling	Omvang	Provincie Flevoland	Ministerie van OCW	Gemeente Lelystad	Opmerking
Exploitatielasten Batavialand	0,7	0,3	0,4		De extra subsidie vanuit OCW wordt rechtstreeks uitgekeerd aan Batavialand

In vervolgrapportages zal er aan de hand van bovenstaande tabellen worden gerapporteerd over de financiën en is een nadere detaillering en forecast mogelijk op basis van het uitgewerkte Programma van Eisen.